

ności wpływu na potomstwo w porównaniu do pochodzącego po trykach z hodowli krajowej.

W stadzie Żydowo u rasy berrichon, ze względu na większą liczbę zwierząt, takie porównanie było możliwe do przeprowadzenia (tab. 7).

Płeć zgodnie z oczekiwaniami wpłynęła na masę ciała w wieku 56 dni, wskazując na wyższą wartość tego wskaźnika u tryczków (tab. 8). Natomiast typ urodzenia i pochodzenie tryka oddziaływało jedynie na grubość warstwy tłuszczu nad „okiem” *mld*, uzyskując jej istotnie niższy poziom po trykach pochodzących z importu (tab. 8).

Natomiast zdecydowany wpływ kwalifikacji do hodowli zaznaczył się w zakresie wszystkich cech, które osiągały zdecydowanie wyższy poziom u osobników wybranych do dalszej hodowli, co wykazano w tabeli 9.

Jedynie grubość tłuszczu nad „okiem” połędwicy okazała się niekorzystnie wyższa u sztuk wybranych do dalszej hodowli, co wskazywałoby na preferowanie w tym zakresie wyboru zwierząt pochodzących po ojcach importowanych (tab. 8).

Podsumowując, wskazano na zasadność stosowania techniki USG do prac nad wyborem zwierząt do dalszej hodowli oraz preferowanie w wyborze zwierząt pochodzących po trykach importowanych z Francji, gdzie prowadzone jest intensywne doskonalenie ras mięsnych w kierunku poprawy umięśnienia i obniżenia stopnia otluszczenia. Mając na uwadze fakt, że sprowadzenie tryków z Francji miało miejsce już jakiś czas temu, warto rozważyć sprowadzenie kolejnych rozplodników z tego kraju.

Literatura: 1. Niżnikowski R., Oprządek A., Strzelec E., Popielarczyk D., Głowacz K., 2010 – Ann. Warsaw Univ. of Life sc. – SGGW, Ann. Sci. 47, 143-148. 2. Osikowski M., Porębska W., Korman K., 1991 – Normy żywienia owiec. Normy żywienia bydła i owiec systemem tradycyjnym. IZ Kraków. 3. Petersson C.J., Danell O., 1985 – Acta Agric. Scand. 35, 217-232. 4. Ruszczyk Z., 1981 – Metodyka doświadczeń zootechnicznych. PWRiL, Warszawa. 5. Statistical Product and Service Solution base version 12.0 for Windows. SPSS inc. USA 2004.

Wspomnienie Profesora Stanisława Jełowickiego w 40. rocznicę śmierci

Edyta Molik, Dorota Zięba-Przybylska

Uniwersytet Rolniczy w Krakowie

W tym roku, 14 marca, minęła 40. rocznica śmierci Prof. Stanisława Jełowickiego. W dniu 17 marca 1972 r. na cmentarzu Rakowickim w Krakowie grono przyjaciół, współpracowników i młodzieży akademickiej pożegnało zmarłego Profesora.

Stanisław Jełowicki urodził się 30 maja 1899 r. w Wołowskiej Wsi pow. Dolina. Studia wyższe ukończył w 1923 roku na Wydziale Rolniczo-Leśnym Politechniki Lwowskiej. Jeszcze w czasie studiów pełnił obowiązki asystenta wolontariusza w Katedrze Ekonomiki Rolnej. Praktykę bonitacyjną i specjalizację w zakresie owczarstwa odbywał przy tak wybitnych fachowcach jak W. Bełszyński z Lublina czy K. Buchwald z Berlina. W celu pogłębienia wiedzy z zakresu wełnoznawstwa odbył staż w Instytucie Wełnoznawczym w Budapeszcie pod kierunkiem prof. Józefa Schnalla. Po odbyciu praktyki rolnej, w latach 1924-1939 pracował w Toruniu na stanowisku inspektora hodowli owiec w Pomorskiej Izbie Rolniczej i równocześnie od 1927 roku pełnił funkcję kierownika Pomorskiego Związku Hodowców Owiec. Pod Jego kierownictwem Związek ten rozwinął swoją działalność, zrzeszając głównie hodowców dużych stad merynosa wełnisto-mięsnego. W tym czasie prowadził również prace nad uszlachetnianiem miejscowej owcy rasy pomorskiej w gospodarstwach chłopskich. Aby wzbudzić zainteresowanie hodowlą owiec organizował konkursy odchovu jagniąt, konkursy strzyży, stacje tryków, wygłaszał prelekcje upowszechniające wiedzę hodowlaną, organizował także jarmarki wełny. Dzięki Niemu do Polski sprowadzono m.in. owce rasy merino precos, ile de france, berrichonne du cher, które wywarły duży wpływ na hodowlę owiec w Polsce. W trosce o podniesienie opłacalności hodowli owiec w naszym kraju, podjął starania o zorganizowanie eksportu baraniny do Francji z możliwością zakupu wymiennego owiec do Polski. W okresie okupacji kierował Wydziałem Hodowli Owiec w Polskim Towarzystwie Zootechnicznym w Krakowie. W tym czasie opracował „Plan i wytyczne rozwoju owczarstwa w Polsce”, który przedstawił w 1945 r. na Ogólnopolskim Zjeździe Owczarskim w Krakowie. Od 1 lutego 1947 r. do 30 września 1948 r. pełnił funkcję naczelnika Wydziału Produkcji Wełny w Centrali Krajowej Surowców Włókienniczych w Łodzi.

W tym czasie pracował także nad organizacją wielkostadnej hodowli owiec. Stopień doktora nauk rolniczych uzyskał w 1950 roku na Wydziale Rolniczym Uniwersytetu i Politechniki we Wrocławiu, po przedstawieniu rozprawy „Studia nad rozwojem i użytkowością owiec merynosowych w Polsce z uwzględnieniem metod prowadzenia owczarni zarodowych”. W dniu 1 czerwca 1955 r. został mianowany zastępcą profesora w Wyższej Szkole Rolniczej w Krakowie, a od 1 lipca objął kierownictwo Zakładu Hodowli Owiec w Wydziale Zootechnicznym WSR, gdzie zorganizował pracownię wełnoznawczą, histologiczną i serologiczną oraz stworzył owczarnię naukowo-dydaktyczną. Stopień docenta etatowego nadano Mu w 1958 roku, a tytuł profesora nadzwyczajnego w 1963 roku. W ciągu wielu lat pracy naukowej wykształcił 66 magistrów, 9 doktorów, wspierał realizację kilku przewodów habilitacyjnych. W uznaniu zasług w pracy naukowej i dydaktycznej otrzymał od Ministra Oświaty i Szkolnictwa Wyższego szereg nagród, m.in. nagrodę indywidualną I stopnia.

Profesor Stanisław Jełowicki pełnił szereg odpowiedzialnych funkcji w WSR w Krakowie – był prodziekanem (1956-1958) i dziekanem (1958-1962) Wydziału Zootechnicznego. Powołał wówczas Instytut Doskonalenia Kadr i Postępu w Rolnictwie i Leśnictwie. Brał udział w pracach Europejskiej Federacji Zootechnicznej, Komitetu Nauk Zootechnicznych PAN, Komitetu Zagospodarowania Ziemi Górskich, Komisji Nauk Rolniczych i Leśnych PAN, Rady Naukowej Instytutu Zootechniki, Komisji Owczarskiej Rady Naukowo-Technicznej przy ministerstwie rolnictwa i w wielu innych Komisjach.

Profesor Jełowicki w czasie pracy naukowej uczestniczył w szeregu spotkań naukowych we Francji, Niemczech, Czechosłowacji, Bułgarii, Rumunii, na Węgrzech, które miały na celu zapoznanie się ze sposobami prowadzenia hodowli i selekcji owiec. Zainteresowania swoje Profesor kierował także na odległe Chiny, studiując tamtejsze metody hodowli owiec i udzielając porad naukowych. W Pekinie ukazał się specjalny numer „Naukowego Przeglądu Zootechnicznego”, w którym zamieszczono artykuł Prof. Jełowickiego pt. „Merynos północno-wschodnich Chin”. W Polsce głównym kierunkiem pracy badawczej było doskonalenie istniejących ras owiec i wytworzenie nowych wysokoprodukcyjnych odmian. Do głównych osiągnięć Profesora należy zaliczyć prace nad wytworzeniem merynosa wełnistej typu jędrzychowickiego oraz prace nad doskonaleniem pogłowia owcy długowłnistej.

Profesor Jełowicki dzięki swym osiągnięciom zdobył wielki autorytet zarówno w kraju, jak i za granicą. Za wybitne osiągnięcia i zasługi dla owczarstwa został odznaczony Medalem X-Lecia Polski Ludowej, Złotym Krzyżem Zasługi, Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski. Profesora Stanisława Jełowickiego, jako wspaniałego praktyka i naukowca o szerokich horyzontach myślowych, można zaliczyć do grona najwybitniejszych polskich specjalistów z zakresu owczarstwa.